

Til Inatsisartutmedlem
Naaja H. Nathanielsen, Løsgænger
Her

Svar på § 37 spørgsmål nr. 162 om POP

Kære Naaja H. Nathanielsen,

Tusind tak for dine spørgsmål. Jeg vil herunder forsøge at svare på dem, i den rækkefølge, vi har modtaget dem.

26-7-2016
Sags nr. 2016-10712
Akt nr. 3119860

Postboks 1160
Tlf: 34 50 00
Fax: 34 55 05
3900 Nuuk
Email: pn@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

1. Fastholder Naalakkersuisut det svar om giftstoffer der i efteråret 2015 blev givet til Inatsisartuts miljøudvalg og som er gengivet nedenfor i begrundelsen?

Svar: Da dette spørgsmål ligger uden for mit ressort har jeg indhentet svar fra Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug. Departementet udtaler i denne forbindelse følgende:

Overordnet opfattede Naalakkersuisut dengang, at Miljøudvalget udelukkende spurgte ind til importerede fødevarers mulige indhold af skadelige stoffer. Svaret fra Naalakkersuisut vedrørende fødevarers indhold af POPer og andre stoffers negative indvirkning på menneskers sundhed tog således udgangspunkt i importerede fødevarers indhold af POPer og andre stoffer.

Langt størstedelen af de animalske fødevarer, som bliver importeret til Grønland, kommer fra EU eller via EU kontrollerede veterinære grænsestationer. EU har en meget streng regulering og kontrol med skadelige stoffer i fødevarer. Der var derfor ikke grundlag for Naalakkersuisut at udtale sig bekymrende om importerede fødevarers negative påvirkning af sundhedstilstanden.

Naalakkersuisut har stadig ikke grundlag for at svare anderledes på ovennævnte spørgsmål – forudsat, at det udelukkende omhandler importerede fødevarer. (Se også svar til spørgsmål 3).

2. Hvad mener Naalakkersuisut om den undersøgelse der kom i 2003, hvor Center for Arktisk Miljømedicin ved Aarhus Universitet, i en AMAP-rapport advarer specielt unge i den reproduktive alder imod føde fra en række marine pattedyr?

Svar: Naalakkersuisut har taget undersøgelsen til efterretning. Undersøgelsen er blandt andet baggrunden for, at Ernærings- og Motionsrådet anbefaler øget information om hvor de miljøfremmede stoffer er i vores traditionelle kost, samt anbefaler tilbageholdenhed af fødeemner med højt niveau af de miljøfremmede stoffer.

3. Har Naalakkersuisut kendskab til andre anerkendte forskningsinstitutioner der har påpeget negative konsekvenser af giftstoffer på menneskers sundhedstilstand og fertilitet? Hvis ja – hvad er årsagen til at Naalakkersuisut valgte at svare Miljøudvalget som man gjorde?

Svar: Naalakkersuisut har kendskab til adskillige ekspertgrupper under anerkendte internationale organisationer. Dette inkluderer blandt andet organisationer som FAO/WHO, JECFA (Joint FAO/WHO Expert Committee on Food Additives), EU-SCF (Scientific Committee for Food) og EFSA (The European Food Safety Authority).

Disse har udarbejdet rekommandationer og fastsat grænseværdier for indhold af bl.a. kviksølv, dioxin og dioxin-lignende PCB (POPer) i forskellige fødevarer, samt udarbejdet øvre grænseværdier for det tolerable daglige indtag af disse stoffer.

De nævnte rekommandationer og grænser er fastsat med udgangspunkt i videnskabelige undersøgelser af disse stoffers negative indvirkning på menneskers sundhedstilstand. Naalakkersuisut er vidende om disse stoffers skadelige påvirkning og de udstedte rekommandationer på området. Ligeledes er Naalakkersuisut særligt opmærksom på, at der i den grønlandske kost indgår flere risiko fødevarekilder – særligt fra de marine havpattedyr.

Derfor er der belæg for at vejlede til ekstra påpasselighed for udsatte befolkningsgrupper.

4. Hvilke tanker gør Naalakkersuisut sig om giftstoffers og miljøforureningens konsekvenser for vores levevis og sundhedstilstand. Har Naalakkersuisut konkrete planer der forsøger at mindske negative konsekvenser?

Svar: Naalakkersuisut forsøger hele tiden at gøre brug af nyeste viden om giftstoffer og miljøforurening i arbejdet med at sikre alle borgeres levevis og sundhedstilstand.

Departementet for Natur, Miljø og Energi er kommet med følgende: Naalakkersuisut vedtog i 2015 en Affaldsanlægssektorplan, som bl.a. fokuserer på levetidsforlængelse og miljøopgraderinger af de seks by forbrændingsanlæg. Der arbejdes henimod bedre røggasrensning for dioxin og tungmetaller, samt opgradering i overensstemmelse med BAT-princippet (bedste tilgængelige teknik) for alle anlæggene. Derfor er der i 2016 afsat midler til renovering og miljøopgradering af Aasiaat forbrændingsanlæg. Det langsigtede mål er, at by forbrændingsanlæggene i 2024 skal overholde EU's grænseværdier for udledning af dioxin og tungmetaller.

På sundhedsområdet er der allerede udarbejdet forskellige informationsmaterialer om giftstoffer og sundhed. Ernærings- og Motionsrådet følger anbefalingerne fra AMAP og disse danner baggrunden for de anbefalinger, som udgives i samarbejde med Departementet for Sundhed. Disse anbefalinger fremgår af hæftet *Sunde råd – mad til små børn 0-3 år samt gravide og ammende* og pjecen fra Ernærings- og Motionsrådet *'Forurening og grønlandsk mad. Kan vi trygt spise vores traditionelle mad?'*, som kommer med anbefalinger om tilbageholdenhed med tandhvaler, ældre sæler og isbjørne pga. forurening.

Ernærings- og Motionsrådet har ligeledes ført kampagne med opfordring om at spise mere fisk. En ændring af kost fra havpattedyr til fiskeprodukter vil have en positiv virkning på nedsættelse af miljøfremmede stoffer. Således forsøger kampagnen og anbefalingerne at respektere den traditionelle levevis. Dette samt balancere viden om, at stor mangel på alternative fødevarer gør, at fravigelser fra den traditionelle kost vil være umulig i nogle områder og i stedet sætte fokus på at højne indtaget af fisk, da dette vil være opnåeligt for flertallet.

Naalakkersuisut og Ernærings- og Motionsrådet anbefaler foruden at spise fisk, brug af landpattedyr, som lam og kvæg fra Sydgrønland, samt grøntsager og planter og urter fra fjeldet.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga
Med venlig hilsen

Doris Jakobsen